

Rudolf Steiner

Az érzékfölötti ember az antropozófia fényében¹

... „Ha fizikai szemmel szemlélünk egy embert, amint a világban jár, akkor mint pillanatfelvételek sorozatát látjuk, ahogy mentében egyik lábát a másik után teszi. Aki azonban imaginatív látással látja az embert a halál után ebben a szférában, az úgy látja, mintha léptei, a forma, amit a lábai minden lépésnél leírnak, egyáltalán végtagjai, egész sorsát hordoznák, amit az ember átél, ami földi élete során létrejön. Nemcsak a lábaink, a karjaink is hordozzák sorsunk tartalmát, ami jót és rosszat kezeinkkel embertársainkkal tettünk. Amit az ember hozzáfűzött igazságosságban a világhoz és saját sorsához, látszik azon a módon, ahogy mozdul. És ugyanígy látszik most a belső sors, a mód, ahogy az életet belülről átélte, a vérkeringésen.

Amit az ember sorsszerűségén látunk, az még sokáig látható, miután az ember belépett ebbe a szférába, amelyet leírtam; ez tulajdonképpen még látszik a végtagok formáin, és egyéb formákon is – kivéve a fejet és a mellkast. A fizikai Földön természetesen elég hátborzongató lenne egy fej és mellkas nélküli ember látványa, de itt a halál és az új születés között minden morális-szellemi síkon történik. Az ember látványa itt sokkal hatalmasabb, mint amilyen hatalmas egy emberi fej látványa lehet a Földön. És ezt élük át a sorsukban összekötött emberek, amint a szellemi Nap-létben élük át sorszerűségüket abban az időben, amelyet misztérium drámáimban „éjféli órának” neveztem. Az emberek itt összetartozásuk mértékében dolgoznak azon, amik előző földi életükben voltak, úgy, hogy részletesen látható, hogy mi történik. A szellemi látás számára látható például, ahogy a lábak tartalmát átdolgozzák a következő földi élet alsó állkapcsává. Ami a karokat és kezeket alkotja, és mindent, ami az idegrendszerben hozzátartozik, a felső állkapoccsá dolgozzák át. Az egész alsó ember átalakul a felső emberré.

Ezt a munkát azonban nem egyedül végzik az emberek, hanem az összetartozó emberek együtt dolgoznak, sorszerű összetartozásuk mértékében. Egyik ember dolgozik a másikon. És ezáltal, hogy az egyik ember dolgozik a másikon, jönnek létre azok a szellemi rokonságok, amelyek hatására azután az egyik ember megtalálja a másikat az életben, amelyek összehozzák őket. Ez a szellemi rokonság, ami többé-kevésbé intim módon összehoz bennünket, a fenti módon keletkezik a halál és következő születés közötti életben. Valóban, a sorszerű kapcsolatban lévő emberek együttes munkája hozza létre az új fej szellemi alakját. És ez valóságos munka a szellemi világban, ami nem kevésbé tartalmas, mint a földi munka, éppen ellenkezőleg, jóval tartalmasabb.

Ebből láthatták, hogy ahogy általában a fizikai, földi élet képeivel le lehet írni, hogy mi történik az emberrel a születés és halál között, ugyanolyan konkrétan, egyenként le lehet írni, hogy mi történik az emberrel a halál és az új születés között. Ezt teljesen konkrétan le lehet írni. Egészen nagyszerű, lenyűgöző, ahogy átdolgozásra kerül a végtagok rendszere és a vérkeringési és emésztési rendszer. De mindaz, ami a halál és az új születési közötti idő közepén átdolgozásra kerül, az ember morális-szellemi minőségeit alkotja. És ennek az átdolgozásnak az eredményéről azt kell mondanunk, hogy megszólal, a világot átjáró zene formájában. Az embernek ez az alakja, amely a Nap képeire formálódott és a világmindenség tükörképe, a világ hangzásában mutatja meg azt, ami az ember külső alakja. Tehát, ha szabad ezt a hasonlatot használnom, az emberről alkotott képzet szemmel nem látható, hanem az alsó ember átalakított lényének képzete a világ hangzásában szól.

¹ Der übersinnliche Mensch, anthroposophisch erfaßt, GA 231.

És ahogy ez egyre jobban előrehalad, úgy válik az ember a világ-szó részévé. Ami először csak dallamok, harmóniák összehangzása volt, egyre inkább a világ-szó artikulált részeivé tagolódik. Az ember olyanná válik, hogy a világmindenségből mondja ki saját lényét. A halál és a következő születés között van egy olyan idő, amikor az ember szellemi szóvá lesz – nem olyan, ami néhány szótagból áll, hanem olyan, ami rendkívül sokat mondó, ami nemcsak általában tartalmazza az emberlét lényegét, hanem az egész szóban forgó, teljesen egyéni embert is. Ebben az időpontban a halál és az újjászületés között az ember rendkívül titokzatos tudással rendelkezik, és az isteni-szellemi lények számára érzékelhetően kinyilatkoztatja önmagát a világmindenségnek. – Ha egy ilyen ember ezen a módon dolgozik a másikon, hogy átalakítsa, azért, hogy az alsó ember átalakuljon a felsővé – mert a felső ember fokozatosan „elolvadt” –, ha az összetartozás mértékében dolgozik a további összetartozásért, akkor ez olyan, mint amikor az ember érzeteiben szellemi-formáló munkát végez. Az ember fölveszi a szellemi-formálást, átdolgozza, és először hangzássá, majd beszédé alakítja.

Az ember először, ahogy már megmutattam Önöknek, a vele kapcsolatban állt emberek fiziognómiái között vándorol, azokat szemlélve. Az emberek ráébrednek egymásra, szellemi alakjukban ismerik meg egymást, morális-szellemi minőségeiknek megfelelően. Ez először csak szemlélődés, amely ugyan bizalmas közelségbe hozza egymással az emberi lelkeket, de még csak szemlélődésben. Aztán kezdődik az, amit a kölcsönös megértés idejeként jellemeztem. Az emberek értik egymást, úgy néznek egymásra, hogy ebben értően és mélyen belelátanak egymás belsejébe, tudva, hogy hogyan fog sorsszerű összefüggésekben összekapcsolódni a jövő a múlttal. Ekkor kezdődik az az átalakító munka, amikor az egyik ember mély megismerésből dolgozik a másikon, és ahol hanggá és beszéddé alakul az, amit szellemi-alakító munkában befogad az ember. Akkor lép fel az, hogy az emberek nemcsak értik egymást, hanem saját, meleg teremtő szavukat mondják egymásnak. Itt a Földön a beszédszerveinkkel beszélünk, a beszédszerveinkkel közöljük egymással, amit megismertünk. A bennünk beszélő mögött áll a fizikai test, és közönséges szavunk benne jelenik meg, benne jelenik meg az illékony közlés, amelyben valami magasabb kifejeződik. És azáltal, hogy beszédszerveinkkel kimondjuk, amit mondani akarunk, kioltjuk azt, ami a pusztá érzékiség mögött él. És most gondolják el a következőt: Ha az, amit az ember kimond, ami átalakul illékony szóvá, egyszersmind önmaga kimondása lenne, lénye és kifejeződése egyszerre – akkor ez az, ahogy az emberek a halál és újjászületés közötti félúton találkoznak, saját lényüket megkülönböztetve és kinyilatkoztatva. Szó találkozik szóval, artikulált szó találkozik artikulált szóval, belsőleg átélt szó találkozik belsőleg átélt szóval. De maguk az emberek a szavak, összecsengésük artikulált szó-lények összecsengése. Itt úgy élnek az emberek, hogy nincs átlátszatlanság: itt az emberek valóban egymással élnek, és az egyik szó, aki az egyik ember beleolvad a másik szóba, aki a másik ember. Itt szövődnek azok a sorsszerű kapcsolatok, amelyek azután kihatnak a következő földi életre, és abban nyilvánulnak meg, hogy az emberek bizonyos szimpátiát vagy antipátiát éreznek egymás iránt, amikor találkoznak. Ez az érzés halvány visszfénye annak, ahogy az emberek egymáshoz szóltak a szellemi világban a halál és újjászületés közötti félúton. Így beszélünk egymással, akik magunk voltunk a beszéd, ahogy most a Földön csak az érzés árnyképében találunk egymásra újra.”...